DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 27 september 2001 *

I mål C-442/99 P,

Cordis Obst und Gemüse Großhandel GmbH, Ostrau (Tyskland), företrätt av G. Meier, Rechtsanwalt,

klagande,

angående överklagande av dom meddelad den 28 september 1999 av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (femte avdelningen) i mål T-612/97, Cordis mot kommissionen (REG 1999, s. II-2771), i vilket det förs talan om upphävande av denna dom,

i vilket de andra parterna är:

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av K.-D. Borchardt, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans,

* Rättegångsspråk: tyska.

och

Republiken Frankrike, företrädd av K. Rispal-Bellanger och C. Vasak, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

intervenient i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C. Gulmann samt domarna J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric och J.N. Cunha Rodrigues (referent),

generaladvokat: J. Mischo,

justitiesekreterare: biträdande justitiesekreteraren H. von Holstein,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden avgivits vid förhandlingen den 5 april 2001 av: Cordis Obst und Gemüse Großhandel GmbH, företrätt av G. Meier, och kommissionen, företrädd av K.-D. Borchardt,

och efter att den 17 maj 2001 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Cordis Obst und Gemüse Großhandel GmbH (nedan kallat Cordis eller klaganden) har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 22 november 1999, med stöd av artikel 49 i EG-stadgan för domstolen överklagat förstainstansrättens dom av den 28 september 1999 i mål T-612/97, Cordis mot kommissionen (REG 1999, s. II-2771, nedan kallad den överklagade domen), genom vilken rätten ogillade dess talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut K(97) 3274 slutlig av den 24 oktober 1997 om avslag på sökandens begäran om särskild tilldelning av importlicenser inom ramen för de övergångsåtgärder som avses i artikel 30 i rådets förordning (EEG) nr 404/93 av den 13 februari 1993 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer (EGT L 47, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 48, s. 129).

Tillämpliga bestämmelser

2 Beträffande de bestämmelser som är tillämpliga på tvisten konstaterade förstainstansrätten följande:

"1 En gemensam ordning för import av bananer som har ersatt de olika nationella ordningarna har införts genom rådets förordning (EEG) nr 404/93 av den 13 februari 1993 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer (EGT L 47, s. 1, svensk specialutgåva, område 3, volym 48, s. 129, nedan kallad förordning nr 404/93). För att säkerställa en tillfredsställande avsättning för bananer som har skördats inom gemenskapen och för produkter med ursprung i staterna i Afrika, Västindien och Stilla

havet (AVS) och andra tredje länder öppnas, genom förordning nr 404/93, en årlig tullkvot för import av bananer från tredje land och av icke traditionella AVS-bananer. Icke traditionella AVS-bananer utgörs av den kvantitet bananer som traditionellt exporteras av AVS-staterna men som överstiger den kvantitet som anges i bilagan till förordning nr 404/93.

2 Varje år utarbetas en prognos för produktionen och förbrukningen inom gemenskapen samt för import och export. Den tullkvot som har fastställts på grundval av denna prognos fördelas mellan de inom gemenskapen etablerade aktörerna, på grundval av ursprung och den genomsnittliga kvantitet bananer som aktörerna har sålt under de tre senaste år för vilka det finns statistiska uppgifter. Fördelningen medför att det utfärdas importlicenser enligt vilka aktörerna får importera bananer tullfritt eller under åtnjutande av förmånstull.

3 Tjugoandra övervägandet i ingressen till förordning nr 404/93 har följande lydelse:

'När den gemensamma organisationen av marknaden ersätter de olika nationella organisationerna i samband med att denna förordning träder i kraft kan det uppstå en störning på den inre marknaden. Kommissionen bör därför ges möjlighet att från och med den 1 juli 1993 vidta sådana övergångsåtgärder som är nödvändiga för att övervinna svårigheterna med att införa den nya ordningen.'

4 I artikel 30 i förordning nr 404/93 föreskrivs följande:

'Om det efter juli 1993 krävs särskilda åtgärder för att underlätta övergången från den ordning som gällde innan denna förordning trädde i kraft till den som fastställs genom denna förordning, särskilt för att komma tillrätta med svårigheter av en känslig natur, skall kommissionen... besluta om de övergångsåtgärder som den bedömer vara nödvändiga.'"

Bakgrund till tvisten

3 Vad beträffar bakgrunden till tvisten noterade förstainstansrätten följande:

"5 Sökanden Cordis Obst und Gemüse Großhandel GmbH (nedan kallad Cordis) bildades den 1 november 1990, efter Tysklands återförening, och är etablerad i förutvarande Tyska Demokratiska Republiken (nedan kallad före detta DDR). Den bedriver partihandel med frukt samt ombesörjer bland annat mogning och förpackning av bananer.

6 Den centraliserade planekonomin i före detta DDR medförde att ett statligt organ fick monopol på importen av bananer och att statsägda företag fick monopol på mogning. Lagerlokalerna för mogningen av frukten i före detta DDR såldes därefter till filialer till fruktbolag i Förbundsrepubliken Tyskland.

7 När sökandens verksamhet inleddes var möjligheterna små att få bananleveranser inom det område där sökandens huvudsakliga näringsverksamhet bedrevs och efterfrågan på bananer var större än utbudet och sökandens mogningskapacitet. Sökanden beslutade därför år 1991 att bygga ut sin verksamhet och uppföra nya mogningsanläggningar. För detta ändamål fick sökanden inget statligt stöd.

8 Enligt sökanden utnyttjades inte dess nya anläggningar fullt ut. Den har i detta hänseende gjort gällande att eftersom importen av gröna bananer var beroende av att licenser erhölls enligt förordning nr 404/93, övervältrade dess leverantörer sina kostnader på bananpriset, vilket fick till följd att konsumtionen minskade. Eftersom sökandens licenser tilldelades på grundval av den kvantitet bananer som hade sålts var det endast för otillräckliga kvantiteter som den kunde erhålla importlicenser.

9 Det var under dessa omständigheter som sökanden den 7 april 1996, med stöd av artikel 30 i förordning nr 404/93, begärde att kommissionen snarast möjligt skulle tilldela den ytterligare licenser såsom övergångsåtgärder avsedda att komma till rätta med en särskilt svår situation som berodde på de genom förordning nr 404/93 införda föreskrifterna.

10 Kommissionen avslog sökandens begäran genom beslut av den 24 oktober 1997 (nedan kallat det ifrågasatta beslutet), till stöd för vilket den anförde följande skäl (sjunde, åttonde, nionde och elfte övervägandet):

'...

Cordis har inte bevisat att det var omöjligt för bolaget att få tillräckliga kvantiteter av bananer avsedda för mogning av andra aktörer eller andra källor, i stället för att självt importera dessa kvantiteter, för att lagerlokalerna för mogningen av frukten skulle kunna utnyttjas fullt ut. Den gemensamma organisationen av marknaden för bananer hindrar inte ett sådant tillvägagångssätt. Cordis har faktiskt erhållit stora kvantiteter av bananer avsedda för mogning av andra aktörer eller andra källor utan att självt behöva importera dem. Bolaget har följaktligen inte bevisat att allt påstått underutnyttjande av lagerlokalerna för mogningen av frukten och all påstådd stagnation av omsättningen på marknaden för bananer samt därav följande kundförlust och personalindragningar berodde på övergången från de bestämmelser som gällde innan förordningen trädde i kraft till den därigenom inrättade gemensamma organisationen av marknaden.

Cordis har inte bevisat att bolaget med säkerhet förfogade över en försörjningskälla för bananer avsedda för mogning innan det investerades i lagerlokalerna för mogningen av frukten. Cordis accepterade risken för att det inte skulle vara möjligt att få tillräckligt med bananer avsedda för mogning för att anläggningen skulle kunna utnyttjas fullt ut. Även om Cordis inte har kunnat få tillräckligt med bananer avsedda för mogning av andra aktörer eller andra källor, utan att självt behöva importera dessa kvantiteter, för att anläggningen skulle kunna utnyttjas fullt ut, beror detta — oaktat det som anförs i föregående stycken — följaktligen på en bristande omsorg från Cordis sida, som inte försäkrade sig om försörjningen innan det investerades i lagerlokalerna för mogning av frukten.

Cordis fick stora kvantiteter av bananer avsedda för mogning av Dole, och det fick tillräckliga kvantiteter av mogna bananer för att kunna täcka behoven hos dess kundkrets. Mogning av bananer är endast en av de många verksamheter som Cordis bedriver. Bolaget har följaktligen inte bevisat att varje påstådd minskning av dess mogningsverksamhet utgör en svårighet som hotar dess fortlevnad.

...

Cordis har inte bevisat att det innan ovannämnda datum hade vidtagit andra åtgärder som gav upphov till en särskilt svår situation i den mening som avses i domstolens dom i mål C-68/95 på grund av de svårigheter som hängde samman med den övergång som ledde till upphävandet av de nationella ordningar som gällde innan förordningen i fråga trädde i kraft.

...'"

Den överklagade domen

4 Cordis yrkade, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 29 december 1997, att det ifrågasatta beslutet skulle ogiltigförklaras.

5 Till stöd för sin talan åberopade Cordis två grunder som avsåg för det första åsidosättande av artikel 30 i förordning nr 404/93 och maktmissbruk, och för det andra åsidosättande av motiveringsskyldigheten.

6 Genom den överklagade domen avslog förstainstansrätten talan.

7 Cordis har i sitt överklagande bestritt det resonemang som förstainstansrätten lade till grund för att inte bifalla talan på den första grunden, i den del rätten konstaterade följande:

"32 Genom artikel 30 i förordning nr 404/93 ges kommissionen befogenheter att vidta särskilda övergångsåtgärder 'för att underlätta övergången från den ordning som gällde innan denna förordning trädde i kraft till den som fastställs genom denna förordning, särskilt för att komma tillrätta med svårigheter' som övergången ger upphov till. Enligt fast rättspraxis är dessa övergångsåtgärder avsedda att komma till rätta med den störning på den inre marknaden som uppkommer till följd av att den gemensamma organisationen av marknaden ersätter de olika nationella ordningarna. Nämnda åtgärder syftar även till att undanröja de svårigheter som de ekonomiska aktörerna ställs inför efter inrättandet av den gemensamma organisationen av marknaden, men som grundas på de förhållanden som rådde på de nationella marknaderna innan förordning nr 404/93 trädde i kraft (se... [beslut av den 29 juni 1993] i... [mål C-280/93 R,] Tyskland mot rådet [REG 1993, s. I-3667], punkterna 46 och 47, domstolens dom [av den 26 november 1996] i... [mål C-68/95,] T. Port [REG 1996, s. I-6065], punkt 34, och av den 4 februari 1997 i de förenade målen C-9/95, C-23/95 och C-156/95, Belgien och Tyskland mot kommissionen, REG 1997, s. I-645, punkt 22, samt [förstainstansrättens beslut av den 21 mars 1997] i... [mål T-7996 R,] Camar mot kommissionen [REG 1997, s. II-403], punkt 42).

33 Domstolen har uttalat att kommissionen i detta hänseende måste ta hänsyn till situationen för sådana aktörer som, i enlighet med de nationella föreskrifter som gällde innan förordning nr 404/93 antogs, har förhållit sig på ett visst sätt, utan att kunna förutse vilka konsekvenser ett sådant förhållningssätt skulle få efter inrättandet av den gemensamma organisationen av marknaden (se domen i det ovannämnda målet T. Port, punkt 37).

34 Av detta följer att syftet med denna artikel är att underlätta övergången till den gemensamma organisationen av marknaden för bananer för de företag som till följd av denna händelse har ställts inför särskilda och oförutsebara svårigheter.

35 Det skall därför undersökas om de svårigheter som sökanden ställdes inför berodde på övergången till den gemensamma organisationen av marknaden.

36 Sökanden bildades den 1 november 1990, efter Tysklands återförening. Den beslutade således år 1991 att bygga ut sin verksamhet och att uppföra nya mogningsanläggningar utan att vara okunnig om den situation som rådde i Tyskland till följd av återföreningen.

37 Sökanden har inte anfört något argument som gör det möjligt att fastslå att de strukturproblem som hänger samman med Tysklands återförening i förhållande till sökanden har givit upphov till en särskild och oförutsebar svårighet som är en följd av inrättandet av den gemensamma organisationen av marknaden för bananer. Det skall tilläggas att parterna vid förhandlingen bekräftade att de företag som ombesörjde mogning i före detta DDR inte själva kunde importera bananer före inrättandet av den gemensamma organisationen av marknaden. Kommissionens påstående att inrättandet av den gemensamma organisationen av marknaden inte har förvärrat de av sökanden åberopade strukturproblemen är således välgrundat (se ovan punkt 27).

38 Sökanden anser emellertid att det är nödvändigt att kommissionen ingriper för att säkerställa att principen om likabehandling iakttas. Enligt sökanden innebär förordning nr 404/93, som föreskriver att importlicenserna skall tilldelas på grundval av den kvantitet bananer som har avsatts under referensperioden, att den ursprungliga konkurrenssituationen fixerades, eftersom de nya företagen hindrades från att minska sitt handikapp.

39 Detta argument kan emellertid inte godtas. Artikel 30 i förordning nr 404/93, vilken såsom undantag från det allmänna systemet skall tolkas restriktivt, medger inte att de nya företagen kompenseras för konkurrensnackdelar som är knutna till skillnader i utvecklingsmöjligheterna i Tyskland.

En sådan nackdel beror nämligen inte på upprättandet av den gemensamma organisationen av marknaden.

40 Även om det är riktigt att alla företag inte berörs på samma sätt av förordning nr 404/93, har domstolen tidigare i sin dom av den 5 oktober 1994 i mål C-280/93, Tyskland mot rådet (REG 1994, s. I-4973; svensk specialutgåva, volym 14), punkterna 73 och 74, fastslagit att denna skillnad i behandling, med tanke på de olika situationer som de olika grupperna av ekonomiska aktörer befann sig i före inrättandet av den gemensamma organisationen av marknaden, är en naturlig följd av målsättningen att integrera de tidigare avskärmade marknaderna."

Överklagandet

8 Cordis har anfört två grunder som avser åsidosättande av villkoren för att tillämpa artikel 30 i förordning nr 404/93 och åsidosättande av principen om likabehandling.

Den första grunden

9 Cordis har hävdat att villkoren för att tillämpa artikel 30 i förordning nr 404/93 har åsidosatts genom den överklagade domen, eftersom förstainstansrätten fastslog att tillämpningen av bestämmelsen förutsätter att det har uppkommit särskilda och oförutsebara svårigheter för den berörde aktören som hänger samman med inrättandet av den gemensamma organisationen av marknaden för bananer (nedan kallad GOM). Enligt klaganden är det befogat att tillämpa artikeln när gemenskapsåtgärder är nödvändiga för att underlätta övergången från de nationella ordningarna avseende bananer till GOM. De störningar som

hänger samman med en sådan övergång behöver däremot inte nödvändigtvis ge upphov till särskilda och oförutsebara svårigheter för de berörda ekonomiska aktörerna.

10 Klaganden har hävdat att domen i det ovannämnda målet T. Port, som ligger till grund för den överklagade domen, avsåg en "särskilt svår situation". Det är emellertid inte den enda situation som artikel 30 i förordning nr 404/93 är tillämplig på. Bestämmelsen måste också kunna tillämpas om aktörer, såsom i detta fall, ställs inför "strukturproblem", som förelåg innan GOM trädde i kraft och som förvärrades genom denna. Enligt Cordis hade förstainstansrätten fel när den, i punkt 37 i den överklagade domen, ansåg att svårigheterna för de företag som ombesörjde mogning i före detta DDR inte hade förvärrats, eftersom dessa företag inte själva kunde importera bananer före ikraftträdandet av GOM.

11 Klaganden har hävdat att den svårighet som den ställdes inför, i egenskap av företag som bildats i en ny delstat, bestod i att den inte kunde ombesörja mogning under den referensperiod som hade fastställts i förordning nr 404/93 för åren 1993 och 1994, det vill säga under åren 1989 och 1990. Cordis har i detta hänseende anfört att det var omöjligt att bedriva privat partihandel och mogningsverksamhet i före detta DDR, medan där etablerade "statsägda företag" (Volkseigene Betriebe), vilka kunde mogna bananer under ovannämnda referensperiod, beviljades importlicenser för detta ändamål, enligt artikel 3.1 första stycket c i kommissionens förordning (EEG) nr 1442/93 av den 10 juni 1993 om tillämpningsföreskrifter för ordningen för import av bananer till gemenskapen (EGT L 142, s. 6; svensk specialutgåva, område 3, volym 50, s. 6). Enligt klagandens mening tog förstainstansrätten sannolikt ingen hänsyn till denna bestämmelse när den, i punkt 37 i den överklagade domen, grundade sig på importen och inte på den mogning av bananer som ombesörjdes i lagerlokalerna för mogningen av frukten.

12 Domstolen konstaterar att som framgår av tjugoandra övervägandet i ingressen till förordning nr 404/93 syftar artikel 30 i denna förordning till att komma till rätta med störningar på den inre marknaden som kunde bli följden av att GOM ersatte de olika nationella ordningarna (se särskilt domen i det ovannämnda målet Belgien och Tyskland mot kommissionen, punkt 22 och där nämnd rättspraxis). Enligt samma övervägande ger bestämmelsen kommissionen möjlighet att vidta de övergångsåtgärder som är nödvändiga för att övervinna svårigheterna med att inrätta GOM. Domstolen har för övrigt fastslagit att tillämpningen av artikel 30 förutsätter att de specifika åtgärder som kommissionen skall vidta syftar till att underlätta övergången från de olika nationella ordningarna till GOM och att de är nödvändiga för att göra detta (se särskilt domen i det ovannämnda målet T. Port, punkt 35).

13 Av detta följer att det endast är svårigheter som hänger samman med inrättandet av GOM som kan beaktas enligt artikel 30 i förordning nr 404/93.

14 Förstainstansrätten gjorde följaktligen rätt när den, i punkt 35 i den överklagade domen, beslutade att undersöka om de svårigheter som Cordis ställdes inför hängde samman med övergången till GOM.

15 Förstainstansrätten konstaterade särskilt, i punkt 37 i samma dom, att inrättandet av GOM inte hade förvärrat de strukturproblem som klaganden hade åberopat till stöd för sitt yrkande om ogiltigförklaring av det ifrågasatta beslutet.

16 För att kunna dra denna slutsats företog förstainstansrätten en bedömning av de faktiska omständigheterna vilken, såvida det inte förekommit en missuppfattning, inte kan prövas vid domstolen.

17 Det framgår nämligen av artikel 225 EG och artikel 51 i EG-stadgan för domstolen att ett överklagande skall vara begränsat till rättsfrågor. Förstainstansrätten är således ensam behörig att fastställa de faktiska omständigheterna, utom då det av handlingarna i målet framgår att de fastställda omständigheterna är materiellt oriktiga, och ensam behörig att bedöma dessa faktiska omständigheter. Bedömningen av de faktiska omständigheterna utgör, med undantag för det fall då förstainstansrätten har missuppfattat bevisningen, inte en sådan rättsfråga som är underställd domstolens kontroll (se särskilt dom av den 21 juni 2001 i de förenade målen C-280/99 P—C-282/99 P, Moccia Irme m.fl. mot kommissionen, REG 2001, s. I-4717, punkt 78).

18 Även om Cordis i sitt överklagande alltjämt har bestritt slutsatsen att de förvärrade strukturproblem som hade åberopats i dess ansökan inte hängde samman med inrättandet av GOM, har den inte bevisat vare sig i det skriftliga förfarandet eller under förhandlingen att förstainstansrätten skulle ha missuppfattat de faktiska omständigheterna när den drog denna slutsats.

19 Eftersom förstainstansrätten således fastställde att det inte fanns något samband mellan de strukturproblem som hade åberopats av Cordis och inrättandet av GOM, är det uppenbart att ett av villkoren för att tillämpa artikel 30 i förordning nr 404/93 inte var uppfyllt. Följaktligen är det inte längre nödvändigt att undersöka klagandens argumentation enligt vilken förstainstansrätten med hänvisning till domen i det ovannämnda målet T. Port felaktigt skulle ha ansett att det, för att artikel 30 i förordning nr 404/93 skall kunna tillämpas, i samtliga fall förutsätts att de berörda företagen ställs inför särskilda och oförutsebara svårigheter till följd av övergången till GOM.

20 Överklagandet kan följaktligen inte vinna bifall på den första grunden.

Den andra grunden

21 Cordis har gjort gällande att den överklagade domen utgör ett åsidosättande av principen om likabehandling, vilken bland annat innebär att olika situationer inte får behandlas lika. Enligt klaganden kunde inte de företag som hade bildats i de nya delstaterna efter Tysklands återförening, till skillnad från övriga företag inom Europeiska gemenskapen, ombesörja sådan mogning under åren 1989 och 1990 som skulle ha tjänat som referens för tilldelning av importlicenser för bananer. Principen om likabehandling innebar att gemenskapsinstitutionerna skulle ha beaktat dessa exceptionella omständigheter. Eftersom sådana omständigheter inte beaktades genom förordning nr 1442/93, var kommissionen skyldig att göra detta enligt artikel 30 i förordning nr 404/93. Om detta hade skett skulle övergången för de nya företagen till den situation som följer av inrättandet av GOM ha underlättats och syftet med artikel 30 ha uppnåtts.

22 Som svar på denna argumentation erinrar domstolen för det första om att det av dess fasta rättspraxis följer att det krävs ett ingripande av gemenskapsinstitutionerna enligt artikel 30 i förordning nr 404/93, i synnerhet om övergången till GOM kränker vissa ekonomiska aktörers grundläggande rättigheter, som skyddas enligt gemenskapsrätten (se särskilt domen i det ovannämnda målet T. Port, punkt 40). En av dessa rättigheter är principen om likabehandling (se särskilt domen i det ovannämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 67).

23 Domstolen noterar härefter att förstainstansrätten, i punkt 39 i den överklagade domen, fann att de konkurrensnackdelar för de nya företagen som hade åberopats av klaganden inte berodde på inrättandet av GOM. Eftersom det rör sig om en bedömning av de faktiska omständigheterna, följer det av den rättspraxis som det har erinrats om i punkt 17 i denna dom att den inte kan prövas av domstolen i avsaknad av uppgifter som visar att dessa omständigheter har missuppfattats. Eftersom ett av villkoren för att tillämpa artikel 30 i förordning nr 404/93 således inte var uppfyllt, åsidosatte rätten inte principen om likabehandling genom att, i punkt 39 i den överklagade domen, slå fast att denna bestämmelse inte medgav kompensation för en sådan nackdel.

24 Överklagandet kan följaktligen inte heller bifallas på den andra grunden, och skall därför ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

25 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, som är tillämplig i mål om överklagande i enlighet med artikel 118, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Cordis skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Cordis har tappat målet skall kommissionens yrkande bifallas. Enligt artikel 69.4 första stycket skall medlemsstater och institutioner som har intervenerat i målet bära sina rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

följande dom:

1) **Överklagandet ogillas.**

2) **Cordis Obst und Gemüse Großhandel GmbH skall ersätta rättegångskostnaderna.**

3) **Republiken Frankrike skall bära sin rättegångskostnad.**

Gulmann Puissochet Schintgen

Colneric Cunha Rodrigues

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 27 september 2001.

R. Grass C. Gulmann

Justitiesekreterare Ordförande på sjätte avdelningen